

Att: Tariffnemnda
Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

Oslo, 30.10.2006

Vår ref: Nina Rivelstrød Aalborg / dok-2006-03093

HØRING - UTKAST TIL FORSKRIFT OM ALLMENNGJØRING AV TARIFFAVTALE PÅ BYGGEPLASSER - SAK 4/2006

I Innledning

Det vises til Tariffnemndas høringsbrev av 25. september 2006 vedrørende utkast til forskrift om allmenngjøring av tariffavtale på byggeplasser.

Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon (HSH) går i mot Tariffnemndas forslag om å allmenngjøre nevnte tariffavtale. Dette gjelder både forslaget om allmenngjøring i seg selv, samt forskriftens nærmere innhold.

Det vises for øvrig til HSH's tidligere høringssvar vedrørende allmenngjøringer datert 10. juni 2004, samt 17. juni og 7. november 2005. Det vises også til HSH's høringssvar vedrørende evaluering av allmenngjøringsloven 7. april 2005, samt høringssvar vedrørende evaluering av allmenngjøringsordningen datert 15. desember 2005.

De generelle synspunkter fremsatt i nevnte høringsbrev gjør seg også gjeldende i herværende sak.

II Allmenngjøring generelt

HSH mener allmenngjøring ikke er et hensiktsmessig virkemiddel mot sosial dumping. Det bør i stedet settes inn målrettede tiltak mot de virksomheter innenfor berørte bransjer som faktisk gir utenlandske arbeidstakere uakseptable lønns- og arbeidsvilkår. Allmenngjøring rammer vidt og griper også inn i seriøse virksomheters avtalefrihet og fleksibilitet.

Allmenngjøring kan være med på å forhindre en sunn konkurranse i næringslivet og motvirke fleksibilitet i det europeiske arbeidsmarkedet. Det foreligger et enormt arbeidskraftbehov i Norge og en allmenngjøring av Fellesoverenskomst for Byggfag for alle i byggebransjen vil kunne føre til en begrenset tilgang på arbeidskraft.

Allmenngjøringsvedtak gjelder bare for arbeidstakere, og økningen i antall utenlandske enkeltmannsforetak som opererer i Norge, fører til at det må settes spørsmålsteget ved om allmenngjøring er et hensiktsmessig virkemiddel.

Videre begrenser allmenngjøring den alminnelige organisasjonsfrihet og gir avtaleparter i allmenngjorte tariffavtaler et konkurransefortrinn med hensyn til rekruttering av nye medlemmer.

Allmenngjøringsloven hjemler ikke adgang til å allmenngjøre tariffavtaler i alle tilfeller hvor det foreligger forskjeller i lønns- og arbeidsvilkår. Loven legger til grunn at det skal foreligge vilkår som samlet sett er påviselig dårligere enn det som er normalt eller tariffestet.

Forarbeidene forutsetter således at Tariffnemnda ikke skal treffe vedtak om allmenngjøring i større utstrekning enn nødvendig.

Allmenngjøring griper også inn på lovgivers område, og en slik omfattende allmenngjøring som det legges opp til i dette tilfellet, medfører at et stort antall arbeidstakere får langt bedre lønns- og arbeidsvilkår enn det som følger av arbeidsmiljølovens bestemmelser.

III Allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser

HSH er både uenig i Tariffnemndas konklusjon om at dokumentasjonskravet er oppfylt i denne saken og innhold og omfang av allmenngjøringsvedtaket.

Dokumentasjonskravet

Det gis støtte til Tariffnemndas medlem Melsom i forhold til at allmenngjøringsloven må tolkes slik at den stiller strengere krav til dokumentasjon som grunnlag for en allmenngjøring enn det Tariffnemndas flertall legger til grunn. Den foreslåtte allmenngjøring vil gjøre store deler av Fellesoverenskomsten for Byggfag gjeldende for hele landet. Ved en slik omfattende allmenngjøring er det svært viktig at tilstrekkelig dokumentasjon er fremlagt.

Tariffnemnda opplyser at de bl.a. baserer sitt forslag til allmenngjøring på de 40 virksomheter som LO har fremlagt enkelte opplysninger om. Av disse 40 har tariffnemnda mottatt svar fra ca. halvparten. Dette er i følge nemnda en så dårlig svarprosent at de mener det er tilstrekkelig til å snu lovens beviskrav. Dette medfører at de virksomheter som unnlot å svare forårsaker at hele byggebransjen underlegges den tariffavtale som er inngått mellom LO og NHO. Dette er en omgåelse av lovens krav om at det er den som fremsetter krav om allmenngjøring som skal påvise at det foreligger sosial dumping i et tilstrekkelig stort omfang.

Det kan heller ikke være tilstrekkelig å basere en slik omfattende allmenngjøring på en rapport med opplysninger om økt arbeidsinnvandring til Norge, i hvert fall ikke siden rapporten viser at det er arbeidsmobiliteten knyttet til tjenesteyting som har økt mest og at det er tjenestearbeidskraften som dominerer i byggebransjen.

Videre fremkommer det ikke tilstrekkelige opplysninger i Tariffnemndas brev om Arbeidstilsynets tilsyn og resultatene av dette til at det kan konkluderes med at problemet er så omfattende at det er nødvendig med en landsomfattende allmenngjøring.

Når det gjelder brudd på arbeidsmiljøloven og andre lovbestemmelser, må dette sanksjoneres etter de hjemler som ligger i lovverket, og ikke gjennom allmenngjøring.

Tariffnemnda har i tidligere allmenngjøringsvedtak uttalt at de tolker lovens beviskrav slik at det er tilstrekkelig at det gjøres overveiende sannsynlig (definert som mer enn 50%) at det utføres arbeid på vilkår som ikke er likeverdige.

HSH mener dette er en innskrenkende tolkning av loven, og reagerer på at tariffnemnda nå går enda lenger ved å snu beviskravet i de tilfeller hvor de ikke er fornøyd med utvalgte bedrifters oppfyllelse av lovens opplysningsplikt.

IV Omfang/innhold av foreslått allmenngjøringsforskrift

HSH støtter også her Tariffnemndas dissenterende medlem Melsom med hensyn til hvilke bestemmelser som bør allmenngjøres.

Det vises her igjen til lovens forarbeider hvor det uttales at Tariffnemnda ikke skal treffe vedtak om allmenngjøring i større utstrekning enn det som er nødvendig for å oppfylle lovens formål. Det er betenkelig at allmenngjøring fører til at en hel bransje gis bedre betingelser med hensyn til arbeidstid og overtid enn lovgiverne har fastsatt i den nylig reviderte arbeidsmiljøloven.

Tariffnemnda foreslår videre å allmenngjøre gjeldende reglene for hjemreise i den aktuelle overenskomst. Avtalepartene har neppe hatt utenlandske arbeidstakere med dertil lange og kostbare hjemreiser i tankene da de fremforhandlet disse bestemmelsene. Det må også settes spørsmålstegn ved om den allmenngjorte tariffavtale kan sies å gjelde utenfor landets grenser slik at utenlandske arbeidstakere får dekket reise helt hjem til sitt hjemland.

Tilslutt ser HSH det som problematisk å la uorganiserte og forutsetningsvis tariffukyndige arbeidsgivere og arbeidstakere forvalte og tolke en tariffavtale som er inngått av andre. Fremlagt forslag til forskrift kan medføre tolkningstvil, for eksempel i forbindelse med nevnte hjemreiseproblematikk.

For det tilfellet at nemnda beslutter en allmenngjøring i denne saken, mener HSH at det må være tilstrekkelig å legge til grunn minstelønnsatsene fra den aktuelle tariffavtalen.

Vennlig hilsen

**HANDELS- OG SERVICENÆRINGENS
HOVEDORGANISASJON**

Arbeidsgiveravdelingen

Kim Nordlie

Kim Nordlie
Direktør